

Omgevingsverordening

Artikel 4.11 (nadere invulling voorwaarden kapverbod)

Onder bijzondere natuurwaarden of landschappelijke waarden als bedoeld in artikel 11.128 van het Besluit activiteiten leefomgeving worden in ieder geval verstaan:

- a. een oude bosgroeiplaats;
- b. cultuurhistorisch waardevolle beplantingen; en
- c. beschermde natuurwaarden.

Gedeputeerde Staten staan herbeplanting op andere grond niet toe als:

- a. de andere grond is gelegen buiten de provincie Gelderland;
- b. op de andere grond al sprake is van een verplichting tot herbeplanting, compensatie of mitigerende maatregelen op grond waarvan bomen worden aangeplant;
- c. voor herbeplanting op de andere grond subsidie is aangevraagd voor de aanplant van houtopstanden;
- d. de herbeplanting op andere grond een negatief effect heeft op de beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden in het gebied waarin de andere grond is gelegen;
- e. de gevelde of tenietgegane houtopstand een landschapselement betreft of een andere kleine houtopstand met een belangrijke ecologische of landschappelijke functie;
- f. de gevelde of tenietgegane houtopstand bijdraagt aan de instandhoudingsdoelstellingen, bedoeld in de wet; of
- g. de gevelde of tenietgegane houtopstand op een locatie stond waar:
 1. een oude bosgroeiplaats ligt; en
 2. het landgebruik sinds 1832 zonder onderbrekingen uit bos heeft bestaan.

Toelichting

Lid 2 onderdeel g: Oude bosgroeiplaatsen zijn bossen die een lange historische continuïteit hebben (in sommige gevallen teruggaand tot de Middeleeuwen). Ze hebben daardoor bijzondere kenmerken zoals oude bomen, autochtone boom- en struikpopulaties, oude ongestoorde bosbodems en herbergen soorten die in jongere bossen ontbreken of zich slechts moeizaam kunnen ontwikkelen. In Gelderland beschouwen we bestaande bossen als oude bosgroeiplaatsen wanneer deze volgens de eerste kadastrale kaarten uit de periode 1811-1832al bebost waren. Om te verduidelijken waar oude bosgroeiplaatsen liggen werken we met een indicatieve kaart. Bestaande bossen zijn hierbij in beeld gebracht door gebruik te maken van de digitale topografische kaart TOP10NL (1:10000). Op de kaartbijlage Natuur waarop oude bosgroeiplaatsen staan zijn de kleinere oude bosgroeiplaatsen (kleiner dan 10 are of bestaande uit rijbeplanting van 20 of minder bomen) niet weergegeven. Dit zijn immers geen door het Besluit activiteiten leefomgeving beschermde houtopstanden, dus is de regel in de Omgevingsverordening niet van toepassing. Op de kaart is geen onderscheid gemaakt tussen houtopstanden die binnen of buiten de bebouwingscontour houtkap liggen. De reden is dat er geen actueel vlakdekkend overzicht van de bebouwingscontour houtkap voorhanden is en de gemeenteraad deze begrenzing op elk moment kan wijzigen. Dit betekent dat bij het beoordelen of een houtopstand op een bepaald moment onder de werking van het Besluit activiteiten leefomgeving valt, bij de betreffende gemeente de meest actuele begrenzing van de bebouwingscontour houtkap moet worden opgezocht. De regel geldt niet onverkort voor alle oude bosgroeiplaatsen. De regel vloeit namelijk voort uit het Besluit activiteiten leefomgeving, waarin is bepaald dat dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen van de houtopstand moet worden herbeplant. Is de houtopstand op de oude bosgroeiplaats geen houtopstand als bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving, dan is deze regel niet van toepassing. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een houtopstand kleiner dan 10 are of bestaande uit rijbeplanting van 20 of minder bomen. Daarnaast geldt de regel alleen voor oude bosgroeiplaatsen waar het landgebruik sinds 1832 continue en onafgebroken uit bos heeft bestaan. Tijdelijke afwezigheid door reguliere kap, hak of snoei is wel toegestaan. Wanneer een locatie bijvoorbeeld een periode in gebruik is geweest als groeve, afvalstort of als agrarische grond of wanneer er bijvoorbeeld tijdelijk een gebouw heeft gestaan is de regel dus niet van toepassing omdat er geen sprake is van continue en onafgebroken landgebruik als bos. Wij hanteren het uitgangspunt dat wij herbeplanting op andere grond niet toestaan als de gevelde of tenietgegane houtopstand op een oude bosgroeiplaats ligt, tenzij de initiatiefnemer kan aantonen dat op de locatie geen sprake is van continue en onafgebroken

landgebruik als bos. Als de aanvrager van een maatwerkvoorschrift voor herbepanting op andere grond van oordeel is dat sinds 1832 geen sprake is van continue en onafgebroken landgebruik als bos, is het aan aanvrager dit aan te tonen.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (HR) is gericht op dier- en plantensoorten. De richtlijnen zorgen voor gebieds- en soortenbescherming in Europa.

Artikel 1

Artikel 1

In deze richtlijn wordt verstaan onder

a) instandhouding: een geheel van maatregelen die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding als bedoeld in de letters e) en i);

b) **natuurlijke habitats: land- of waterzones met bijzondere geografische, abiotische en biotische kenmerken**, en die zowel geheel natuurlijk als halfnatuurlijk kunnen zijn;

c) typen natuurlijke habitats van communautair belang: habitats die op het in artikel 2 bedoelde grondgebied:

i) **gevaar lopen in hun natuurlijke verspreidingsgebied te verdwijnen ;**

of

ii) **een beperkt natuurlijk verspreidingsgebied hebben ten gevolge van hun achteruitgang of wegens hun intrinsiek beperkte areaal ;**

of

iii) opmerkelijke voorbeelden zijn van een of meer van de volgende vijf biogeografische regio's: Alpiene gebied , Atlantische zone , continentale zone , Macaronesië en Middellandse-Zeegebied .

Deze typen habitats zijn of kunnen worden opgenomen in bijlage I;

d) **prioritaire typen natuurlijke habitats: op het in artikel 2 bedoelde grondgebied voorkomende typen natuurlijke habitats die gevaar lopen te verdwijnen en voor welke instandhouding de Gemeenschap een bijzondere verantwoordelijkheid draagt** omdat een belangrijk deel van hun natuurlijke verspreidingsgebied op het in artikel 2 bedoelde grondgebied ligt. Deze prioritaire typen natuurlijke habitats zijn in bijlage I met een sterretje (*) gemerkt ;

e) **staat van instandhouding van een natuurlijke habitat: de som van de invloeden die op de betrokken natuurlijke habitat en de daar voorkomende typische soorten inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de natuurlijke verspreiding, de structuur en de functies van die habitat of die van invloed kunnen zijn op het voortbestaan op lange termijn van de betrokken typische soorten op het in artikel 2 bedoelde grondgebied.**

De „staat van instandhouding" van een natuurlijke habitat wordt als „gunstig" beschouwd wanneer:

— het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen, en

— de voor behoud op lange termijn nodige specifieke structuur en functies bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan, en

— de staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is als bedoeld in letter i);

f) habitat van een soort: een door specifieke abiotische en biotische factoren bepaald milieu waarin de soort tijdens één van de fasen van zijn biologische cyclus leeft;

g) soorten van communautair belang: soorten die op het in artikel 2 bedoelde grondgebied:

i) bedreigd zijn, uitgezonderd de soorten waarvan het natuurlijke verspreidingsgebied slechts een marginaal gedeelte van dat grondgebied beslaat en die in het west-palearticische gebied niet bedreigd of kwetsbaar zijn of

- ii) kwetsbaar zijn, dat wil zeggen waarvan het waarschijnlijk wordt geacht dat zij in de naaste toekomst bij voortbestaan van de bedreigende factoren zullen overgaan naar de categorie van bedreigde soorten, of
- iii) zeldzaam zijn, dat wil zeggen waarvan de populaties van kleine omvang zijn en die, hoewel zij momenteel noch bedreigd noch kwetsbaar zijn, in die situatie dreigen te komen. Deze soorten leven in geografische gebieden die van beperkte omvang zijn, of zijn over een grotere oppervlakte versnipperd, of
- iv) endemisch zijn en bijzondere aandacht vereisen wegens het specifieke karakter van hun habitat en /of de potentiële gevolgen van hun exploitatie voor hun staat van instandhouding.

Artikel 10

Wanneer de Lid-Staten zulks in verband met hun ruimtelijke-orderingsbeleid en hun ontwikkelingsbeleid nodig achten, en met name om Natura 2000 ecologisch meer coherent te maken, **streven zij ernaar een adequaat beheer te bevorderen van landschapselementen die van primair belang zijn voor de wilde flora en fauna.** Het gaat daarbij om elementen die door hun lineaire en continue structuur (zoals waterlopen met hun oevers of traditionele systemen van terreinbegrenzing) of hun verbindingsfunctie (zoals vijvers of bosjes) essentieel zijn voor de migratie, de geografische verdeling en de genetische uitwisseling van wilde soorten.

p.14

Natuurlijke en nagenoeg natuurlijke bossen van inheemse soorten. Het betreft bossen met hoog opgaande bomen, met inbegrip van struiklaag, en een typische ondergroei, die aan de volgende criteria beantwoorden: zij zijn zeldzaam of residuair en / of zij vormen het leefgebied van soorten van communautair belang.

p. 44

Overwegende dat het beheer van landschapselementen en -structuren die van groot belang zijn voor de wilde flora en fauna in het kader van het ruimtelijke-orderings- en ontwikkelingsbeleid moet worden aangemoedigd;

Overwegende dat er een systeem moet worden gecreëerd voor toezicht op de staat van instandhouding van de in deze richtlijn bedoelde natuurlijke habitats en soorten;

Bossenstrategie

Landelijke bossenstrategie en beleidsagenda 2030 18-11-2020

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat Rijk en provincies samen een Bossenstrategie opstellen. In deze strategie benoemen Rijk en provincies gezamenlijk ambities en doelen voor bossen in Nederland en brengen zij in beeld op welke wijze deze ambities vorm kunnen krijgen. Deze strategie is daarmee een gezamenlijk beleidsvoornemen.

Het Europese kader is voor ons leidend. We sluiten bijvoorbeeld aan op de Europese Biodiversiteitsstrategie, die tot doel heeft de biodiversiteit in Europa te herstellen.³ De Europese Commissie streeft in het kader van het klimaatbeleid naar aanplant van drie miljard extra bomen voor 2030 en **strikte bescherming van alle resterende 'oerbossen' en oude bossen in Europa**. Dit wordt onderdeel van de aangekondigde Europese Bossenstrategie.

Op 16 juli 2021 publiceerde de Commissie een nieuwe [EU-bossenstrategie](#).

5.1.2e

In het kader van Natura 2000 zijn er wel doelen voor bossen, zoals bijvoorbeeld oude eikenbossen. **Er is wel een zaak van de Europese Commissie tegen Polen geweest, waar Polen ging kappen in oerbos waar habitattypes 91D0 (veenbossen), 91E0 (bossen op alluviale gronden met elzen, essen, wilgen en populieren) en 9170 (subcontinentale eiken-haagbeukenbossen) voorkwam. In die zaak is Polen veroordeeld: HvJEU 17 april 2018, C-441/17, ECLI:EU:C:2018:255.** Misschien dat je daaraan dacht. Dat betrof wel oerbos dat binnen Natura 2000 bescherming toekwam.

Verder zag ik dat jullie in Gelderland in art. 3.1 van de Uitvoeringsregels Wet natuurbescherming Gelderland 2018 hebben staan:

Onder bijzondere natuur- of landschapswaarden zoals bedoeld in artikel 4.2, derde lid, van de wet verstaan Gedeputeerde Staten in ieder geval het volgende:

- a. oude bosgroeiplaatsen;*
- b. cultuurhistorisch waardevolle beplantingen;*
- c. beschermde natuurwaarden, of*
- d. bijzondere landschappelijke waarden.*

Dat betekent dat de provincie Gelderland vindt dat de aanwezigheid van een oude bosgroeiplaats een reden kan zijn om een kapverbod voor een houtopstand op te leggen.